# GAZDASÁGI PROGRAM

# NAGYRÁBÉ NAGYKÖZSÉG

# ÖNKORMÁNYZATA

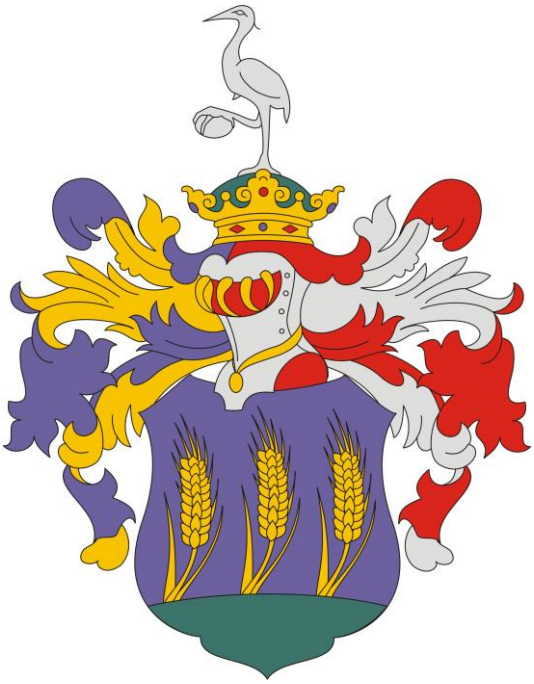

**2024-2029 évekre**

**NAGYRÁBÉ NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**
**GAZDASÁGI PROGRAMJA**
**2024-2029.**

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében, a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól és helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek - a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban - a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével, a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el.

A gazdasági program célja, hogy meghatározza a 2025-2029. évekre vonatkozóan, a gazdálkodás főbb stratégiai célkitűzéseinek prioritását, amelyek alapjául szolgálnak az éves költségvetés kidolgozásához.

A program végrehajtásának alapfeltétele, hogy a Képviselő- Testület az önkormányzat vagyonával, a mindenkor rendelkezésre álló pénzeszközeivel, ésszerű, takarékos gazdálkodást folytasson, és minden eszközével arra törekedjen, hogy saját bevételeit maximálisan növelje, illetve a kiadásokat minimalizálja.

## I. Nagyrábé Nagyközség gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló tényezők

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a polgármesteri program,
- a képviselő-testület és a bizottságok javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai.

## II. Intézményrendszert érintő változások

Az elmúlt időszakban az egészségügyi ellátó rendszerünk néhány jelentős változáson ment át.
2022. november 1-től az addig vállalkozóként működő védőnő feladatait egészségügyi szolgálati jogviszonyban látta el, egészen 2023. június 30-ig. Július 1-től kezdődően a védőnői

feladat átszervezése történt, mivel az Eatv. 23. § (2) bekezdése alapján az egészségügyi szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott védőnő tekintetében a munkáltatói jogokat 2023. július 1-től az az irányító vármegyei intézmény gyakorolja, amely területileg illetékes az érintett védőnői körzet tekintetében. Esetünkben a munkáltatói jogkör gyakorlója a Debreceni Egyetem Klinikai Központ lett. A feladatellátáshoz szükséges vagyont Nagyrábé Nagyközség Önkormányzata és a Debreceni Egyetem Klinikai Központ közötti, az ingó- és ingatlan vagyonra kötendő (Ingyenes) Haszonkölcsön-szerződés alapján a Szolgáltató rendelkezésére bocsájtotta.

2024-ben a háziorvosi feladatellátás tekintetében is történt változás. 2024. március 1-től december 31-ig a II. praxis háziorvosi feladatait az I. praxis háziorvosa látta el, helyettesítés keretében. 2025. január 1-től viszont Nagyrábé Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 152/2024. (XII.11.) Kt. határozata, valamint Bihardancsháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 104/2024. (XII.13.) Kt. határozata értelmében Nagyrábé Nagyközség Önkormányzata határozatlan időre szóló megbízási szerződést kötött.

## III. A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései, fejlesztési irányelvei

A kormány célja, hogy Magyarország gazdasági semlegességére épülve a gazdasági növekedés meghaladja a 3%-ot, miközben a fellendülés, bevonó jellegéből adódóan a társadalom széles körei számára, különösen a családok, illetve a kis- és középvállalkozások számára is érezhető legyen. Ennek a célnak az elérése érdekében a kormány Új Gazdaságpolitikai Akciótervet alkotott, amely a jövedelmek vásárlóerejének növelésére, a megfizethető lakhatás biztosítására, valamint a Demján Sándor-programra épít.

## IV. A kormány fejlesztési irányai

A kormány a fejlesztési elképzeléseit a fejlesztő állam, a fejlődő magyar vállalkozások, az innováció és tudomány, az új energiapolitika, a fejlődő vidék, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, melyek kihatnak az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseire is. A kormányprogram szerint, a fejlődés húzóágazatai a modern ipar, az innovatív ágazatok, az üzleti és kereskedelmi szolgáltatás és az idegenforgalom. A kormány fejleszteni kívánja az építőipart, és meg kívánja teremteni a tisztább és egészségesebb környezetet. A kormány gazdaságfejlesztési célkitűzése a minél több munkahely megteremtése, megteremtésének támogatása, annak érdekében, hogy a munkavállalók és családjuk részére biztos megélhetést teremtsenek.

A Kormány ezen célok elérése érdekében elindítja az Új *Gazdaságpolitikai Akciótervét,* amely három pilléren nyugszik

### 1.1. A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

**Jövedelmek vásárlóerejének növelése**:

1. hároméves bérmegállapodás megkötése a munkavállalói és munkáltatói érdekképviseletekkel,
2. Munkáshitel Program elindítása,
3. a gyermekek után járó családi adókedvezmény megduplázása (két lépésben).

**A budapesti lakhatási probléma enyhítése:**

4. a magánszálláshely-szolgáltatásnyújtás, azaz az Airbnb feltételeinek szigorítása,
5. a lakásbérleti díjak és szerződési feltételek rendszerének vizsgálata,
6. a kollégiumi férőhelyek bővítése a felsőoktatási hallgatók számára

**A lakhatási feltételek fejlesztése az egész országra kiterjedően:**

7. fiataloknak szóló lakásprogram kialakítása,
8. Vidéki Otthonfelújítási Program elindítása,
9. a Széchenyi Pihenő Kártyára érkező juttatások 50 százalékának átmeneti, lakásfelújítást lehetővé tévő lehetőségének biztosítása,
10. az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások opcionális, önkéntes döntésen alapuló, átmeneti, lakáscélú felhasználásának biztosítása,
11. a munkáltató által adható lakhatási támogatás adókedvezményének kidolgozása,
12. az új lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó kedvezményes, 5 százalékos ÁFA fenntartása 2026 végéig,
13. 5 százalékos, önkéntesen vállalt lakáshitel kamatplafon bevezetése, együttműködésben a bankszektorral

**A Demján Sándor Program meghirdetése, amelynek célja a hazai vállalkozások méretének megduplázása:**

14. jelentős mértékű tőkefinanszírozási program,
15. „1+1 KKV Beruházás-élénkítő Támogatási Program”,
16. „Minden vállalkozásnak legyen saját honlapja” program a digitalizáció elősegítése érdekében,
17. A Széchenyi Kártya Program beruházási típusú hiteltermékei esetében a fizetendő éves kamat jelentős csökkentése 3,5 százalékra,
18. Eximbank Zrt. exportösztönző hitelprogramjának újraindítása,
19. az Eximbank Zrt. által nyújtandó kifektetési hitelprogram, valamint az NTH által lebonyolított kifektetési tőkeprogram meghirdetése,
20. a hazai KKV-szektort érintő európai uniós programok felgyorsítása,
21. a KKV-szektor adminisztrációjának csökkentése, így a kötelező könyvvizsgálati értékhatár alkalmazási feltételének enyhítése.

## V. Az önkormányzat vagyoni, pénzügyi helyzete

1. A gazdasági program kidolgozásánál elengedhetetlen a pénzügyi lehetőségeink számbavétele, felülvizsgálata. Ehhez kapcsolódóan:

- Fontos a mindenkori likviditásunk biztosítása, melynek érdekében a Számlavezető banknál nyitott folyószámla hitelkeretünket minden évben megújítjuk. Továbbra is prioritást élvez a még takarékosabb gazdálkodás és a működési költségek optimalizálása. Az energiagazdálkodás folyamatos teljes körű áttekintése és optimalizálása. Fel kell mérni, hogy hol szükséges változtatni.
- A bevételek optimalizálása érdekében endszeresen felül kell vizsgálni a saját bevételt képező bérleti- és szolgáltatási díjainkat.

**2. Az önkormányzat befektetett eszközei a 2024. december 31-én:**

| | Vagyonelem | Forintban |
|---|---|---|
| I. | Immateriális javak | 1.655.833 |
| II. | Tárgyi eszközök | 2.972.836.778 |
| 1. | Ingatlanok és kapcsolódó vagyonértékű jogok | 2.850.881.185 |
| 2. | Gépek, berendezések, felszerelések, járművek | 101.068.300 |
| 3. | Tenyészállatok | 0 |
| 4. | Beruházások, felújítások | 20.887.293 |
| III. | Befektetett pénzügyi eszközök | 576.200 |
| A) | Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök | 2.975.068.811 |

**3.1. Nagyrábé Nagyközség Önkormányzata Kiadások 2020-2025**

Forintban

| | **2020** | **2021** | **2022** | **2023** | **2024** | **2025** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Tény | Tény | Tény | Tény | Tény | Terv |
| **1. Működési kiadások** | | | | | | |
| **- személyi juttatások** | 233.516.925 | 220.369.144 | 243.396.810 | 281.787.944 | 326.636.125 | 319.190.734 |
| **- munkaadókat terhelő járulékok** | 29.463.411 | 25.014.322 | 24.286.106 | 27.105.636 | 31.702.189 | 31.993.986 |
| **- dologi kiadások** | 200.291.522 | 201.247.889 | 208.506.369 | 247.053.168 | 234.949.077 | 245.702.982 |
| **- szociális juttatások** | 25.912.704 | 29.129.790 | 21.855.505 | 25.958.154 | 26.367.268 | 24.782.000 |
| **- működési célú átadás** | 75.885.457 | 91.339.357 | 101.275.473 | 111.501.234 | 470.095.579 | 157.963.952 |
| **2. Felújítás** | 24.999.320 | 53.710.474 | 87.599.341 | 4.572.395 | 94.741.604 | 378.589.691 |
| **3. Beruházási kiadások** | 72.472.501 | 157.154.489 | 17.828.974 | 7.939.255 | 37.904.452 | 6.758.343 |
| **4. Felhalmozási célú kiadások** | 333.783 | 246.560 | 164.990 | | 272.350 | 200.000 |
| **5. Hitel visszafizetés, kölcsön nyújtás** | | | 6.566.998 | 121.037.594 | 188.279.182 | 200.000.000 |
| **6. Tartalék** | | | | | | 2.000.000 |
| **7. Intézményfinanszírozás** | 101.303.552 | 104.190.925 | 125.510.628 | 145.566.881 | 168.261.009 | 171.581.949 |
| **8. Megelőlegezés visszafizetése** | 15.072.172 | 10.644.064 | 10.759.889 | 11.344.211 | 13.547.554 | 12.153.376 |
| **Kiadások összesen** | 779.251.351 | 893.047.014 | 847.751.083 | 983.866.472 | 1.592.756.389 | 1.550.917.013 |

**3.2. Nagyrábé Nagyközség Önkormányzata Bevételek 2020-2025**

Forintban

| | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Tény | Tény | Tény | Tény | Tény | Terv |
| **1. Intézményi működési bevétel** | 86.653.846 | 95.735.620 | 105.919.176 | 132.800.942 | 122.505.737 | 138.608.432 |
| **2. Közhatalmi bevételek** | 24.724.629 | 29.755.342 | 34.798.689 | 28.470.477 | 52.001.064 | 49.300.000 |
| **3. Költségvetési támogatás** | 231.996.511 | 233.590.958 | 281.195.058 | 328.984.882 | 381.365.265 | 345.521.024 |
| **4. Működési célú pénzeszköz átvétel ÁH-n belülről** | 235.844.913 | 195,979,776 | 159.502.708 | 198.857.616 | 211.309.369 | 231.833.479 |
| **5. Működési célú pénzeszköz átvétel ÁH-n kívülről** | 1.376.885 | 559.300 | 218.900 | 801.590 | 2.339.724 | 1.000.000 |
| **6. Felhalmozási célú átvétel** | 51.419.145 | 146.427.561 | 176.474.350 | 336.697.277 | 20.847.771 | 376.887.129 |
| **7. Hitel felvétel, kölcsön visszatérülés** | 470.000 | | 6.566.998 | 121.037.594 | 188.279.182 | 200.000.000 |
| **8. Felhalmozási tőkejellegű bevétel** | 1.183.000 | 322.500 | | | | |
| **9. Előző évi maradvány** | 196.366.228 | 167.497.673 | 92.568.570 | 147.949.932 | 469.207.058 | 36.185.000 |
| **10. Megelőlegezések** | 15.410.315 | 11.555.929 | 12.945.938 | 11.918.374 | 12.153.376 | |
| **11. Intézményfinanszírozás** | 101.303.552 | 104.190.925 | 125.510.628 | 145.566.881 | 168.261.009 | 171.581.949 |
| **Bevételek összesen** | 946.749.024 | 985.615,584 | 995.701.015 | 1.453.085.565 | 1.628.269.555 | 1.550.917.013 |

## VI. Célkitűzéseink

A gazdasági program elkészítésének fő célja, hogy Nagyrábé Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a ciklusának időszaka alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, településünk pedig az elmúlt években megvalósított fejlesztések által kijelölt úton haladjon tovább. Kiemelt szerepet szánunk a fejlesztések egymásra épülő, koherens megvalósítására, amelyhez elengedhetetlen a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére. Jelen kidolgozott gazdasági program egy váznak tekinthető, amely józan megfontolással és a pályázati lehetőségek megfelelő felhasználásával a későbbiekben bővíthető, alakítható, de mindig figyelemmel kell lenni a lakossági igények minél szélesebb körű kielégítésére. Beruházásra továbbiakban is csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrás nyílik akár központi támogatás, akár Európai Uniós forrás elnyerése mellett. Az önkormányzat saját bevételei csak kisebb munkák, karbantartási feladatok finanszírozására, valamint minimális pályázati önerők biztosítására elegendők.

## VII. Megvalósítandó feladatok

1. A legelső feladatok közé tartozik, kormányzati és uniós támogatással a TOP Plusz keretében megvalósuló belterületi útfelújítás, a csapadékvíz elvezető rendszer és a piactér felújítása.

2. Az intézmények közül felújítani szükséges:

- Idősek napközi otthona: Külső, belső felújítás
- Óvoda: Korszerűsítés, udvarfelújítás, udvari játékok beszerzése,
- Konyha: Elhasználódott berendezések cseréje, tisztasági festés, légkondicionáló berendezések felszerelése.
- Művelődési Ház: Légkondicionáló berendezések felszerelése.

3. A megnövekedett igény miatt szükséges lenne a bölcsődei férőhelyek bővítésére. Esetleg amennyiben pályázati forrásból megoldható új bölcsőde építése, kialakítása.

4. Szintén szükséges lenne a ravatalozó felújítása, valamint igény van a lakosság részéről egy urnafal kialakítására.

5. Lehetőség szerint tovább kell folytatni a település belterületén lévő utak felújítását. Illetve a lehető legtöbb külterületi út, pályázatból történő rendbetételét. Amennyiben van rá hajlandóság a gazdálkodók együttműködésével, bevonásával.

6. Szükséges a település forgalmasabb részein (óvoda, iskola) további parkolóhelyek kialakítása.

7. Hiánypótló célként fogalmazhatjuk meg pályázati forrás bevonásával, egy főtér kialakítását, ami nagyban javítaná a település összképét.

8. A pályázati lehetőségek függvényében a régi iskolaépületek felújítását is célként kell megjelölni.

9. A településen lévő játszóterek felújítása mindenképpen időszerű.

10. Törekedni kell az intézményekkel való jó kapcsolat kialakítására és fenntartására. (óvoda, iskola, INO, stb.)

11. Fontos a jó kapcsolat fenntartása a helyi vállalkozókkal, illetve törekedni kell az új vállalkozások idetelepülésének segítésére.

12. A közfoglalkoztatás minden önkormányzat életében meghatározó. Ahhoz, hogy ezt a jelenleginél hatékonyabban lehessen végezni, és nagyobb bevételt realizálni, komolyabb odafigyelésre, fegyelemre és némi átszervezésre van szükség. A közfoglalkoztatásból származó bevétel visszaforgatásával elindítható egy, a közfoglalkoztatásra épülő munkahelyteremtő program, mely először néhány embernek, majd tovább fejlesztve talán egyre több családnak nyújthatnak rendes jövedelmet, biztosabb megélhetést.

13. A civil szervezetek közösségformáló hatása vitathatatlan. Ezért valamennyi civil szervezettel fontos, a kapcsolattartás és együttműködés, lehetőség szerint támogatásuk.

14. Szoros együttműködésre van szükség az önkormányzat és a Református Egyházközség között. Közösen sok feladat megoldható, ami a falu lakóinak összetartását is erősítheti.

15. Fontos a hagyományok őrzése és ápolása. Ezért a hagyományosan megrendezésre kerülő rendezvények megtartására kell törekedni, valamint új rendezvények megtartásával segíteni kell a közösségépítést.

Öt évre lehet, és kell is előre tervezni, de felelősséggel csak a fő irányt lehet kijelölni. A jövőbeni fejlesztések nagymértékben a később megjelenő pályázati lehetőségektől, valamint a falu lakóinak együttműködésétől, a közösségért való tenni akarásától függenek.

Figyelembe véve az önkormányzat gazdasági helyzetét, a megvalósítandó feladatok jelentős része csak azokból a pályázati forrásokból lehetséges, amelyek 100%-ban támogatottak, vagy csak minimális önerő szükséges a megvalósításukhoz.

Nagyrábé, 2025. 03. 17.

Major József sk.
polgármester